

خلاصه وقایع و سنوات مهم در تاریخ اسلام، جهان و وطن محبوب ما افغانستان

قسمت اول

در رابطه به جمعآوری مطالب جالب و تقریباً بحثهای روزمره، که تاریخ و سیاست هم از آن مجزا نیست، خواستم وقایع تاریخی و سنوات مهم جهان، اسلام و وطن محبوب ما افغانستان را که اکثریت ما افغانها علاقه مندی زیاد بآن داریم، بطور بسیار مختصر، ساده و سلیس از ویکی پدیا، (افغانستان در مسیر تاریخ) نوشته غلام محمد غبار و کتاب (مسلمان دروازه پهلوی) نوشته محترمه سنبل علی کرم علی ترجمه و ترتیب، و جهت معلومات زودرس به اختیار و دسترسی هموطنان عزیز، بالخاصه جوانان عزیز قرار دهم تا در مواقع ضرورت بدون اینکه به چندین مراجع مراجعه نمایند، معلومات مورد نظر خود را بدست بیاورند.

وقایع قرن ششم میلادی:

در سال ۵۷۰ م پیغمبر اسلام محمد (ص) در مکه که امروز عربستان سعودی نامیده میشود متولد گردید. پدرش عبدالله و مادرش آمنه نام داشت.

در سال ۵۹۵ م محمد (ص) بسن ۲۵ سالگی با بی بی خدیجه (رض) که ۴۰ سال عمر داشت ازدواج، و ثمره ازدواج شان ۴ دختر بنامهای (فاطمه، ام کلثوم، زینب و رقیه) و ۳ پسر بنامهای (ابراهیم، عبدالله و قاسم)

وقایع قرن هفتم میلادی:

بقیه ازواج مطهره عبارت بودند از:

بی بی عایشه صدیقه (رض) بنت ابوبکر صدیق (رض) ۶۱۹-۶۳۲ م ،

سوده بنت ذمه ۶۱۹-۶۳۲ م ،

حفسه بنت عمر (رض) ۶۲۴-۶۳۲ م ،

زینب بنت خزیمه ۶۲۵-۶۲۷ م ،

زینب بنت جحش ۶۲۷-۶۳۲ م ،

جواهریه بنت الحارث ۶۲۸-۶۳۲ م ،

رمله بنت ابی صوفیان ۶۲۸-۶۳۲ م ،

صفیه بنت حبیبی ۶۲۹-۶۳۲ م ،

ام سلمه بنت ابی امویه ۶۲۹-۶۳۲ م ،

ماریه ال قبطیه ۶۳۰-۶۳۲ م

میمونه بنت الحارث ۶۳۰-۶۳۲ م.

در سال ۶۰۸ م بعضی روایات ۶۰۵ م خانه کعبه دوباره تعمیر شد. مردم محمد (ص) را انتخاب نمودند تا حجرالاسود را بجایش بگذارند. قسمیکه همه مسلمانان به این معتقد اند که حجرالاسود برای آدم (ع) وقتیکه او از جنت بیرون کشیده شد داده شده بود.

در سال ۶۱۰ م اولین وحی به حضرت محمد (ص) که ۴۰ ساله بود در غار کوه حرا در ماه مبارک رمضان نازل گردید.

در سال ۶۱۵ م یک گروه از مسلمانان، مکه را بخاطر بعضی تهدیدها به قصد ایتوپیا ترک کردند.

در سال ۶۱۹ م بی بی خدیجه (رض) همسر محمد (ص) بعد از ۲۵ سال همسری با آن مبارک وفات نمود، محمد (ص) ۴۹ ساله و بی بی خدیجه (رض) ۶۵ ساله بود. همچنان ابوطالب کاکای محمد (ص) که هیچگاه بدین اسلام مشرف نشده بود اما پیهم آن مبارک را از خطر و تهدیدات ساکنین مکه حفاظت مینمود نیز در همین سال وفات نمود.

در سال ۶۲۲ م (مطابق سال اول هجرت. یا سال اول ه. ق.) شهر مکه بعد از وفات ابوطالب کاکای محمد (ص) به یک شهر بسیار خطرناک برای آن مبارک و پیروانش مبدل گردید و آنها مجبور به ترک مکه و رهسپار یثرب (مدینه) شدند و همین سال اولین سال در تقویم (جنتری) مسلمانان محسوب میشود.

در سال ۶۳۰ م (سال نهم هجری ش و هجری ق) شهر مکه به محمد (ص) و ده هزار پیروانش بدون خون ریزی تسلیم، و همه بت های خانه کعبه تخریب گردید.

دپانو شمیره: له ۱ تر 4

افغان جرمن آنلاين تاسو په درنښت همکارۍ ته رابلې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادښت: دلپیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په څیر و لولئ

در سال ۶۳۲ م (۱۱ هـ.ش. یا ۱۱ هـ.ق.) محمد (ص) به عمر ۶۲ سالگی وفات، و حضرت ابوبکر صدیق (رض) به خلافت رسید.

خلفای راشدین:

در سال ۶۳۴ م (۱۳ هـ.ش. یا ۱۳ هـ.ق.) حضرت ابوبکر صدیق (رض) بعمر ۶۱ سالگی وفات و حضرت عمر (رض) به خلافت رسید.

در سال ۶۳۷ م (۱۶ هـ.ش. یا ۱۶ هـ.ق.) حضرت عمر (رض) یوروسلم را از امپراتوری روم تسخیر نمود.
در سال ۶۴۴ م (۲۳ هـ.ش. یا ۲۴ هـ.ق.) حضرت عمر (رض) به عمر ۵۸ سالگی به شهادت رسید و حضرت عثمان (رض) به خلافت رسید.

در سال ۶۵۰ م (۲۹ هـ.ش. یا ۳۰ هـ.ق.) قرآن عظیم الشان از شکل نسخه ای به شکل یک کتاب واحد جمع آوری گردید.
۱۸ سال بعد از رحلت رسول اکرم (ص).

در سال ۶۵۶ م (۳۵ هـ.ش. یا ۳۶ هـ.ق.) حضرت عثمان (رض) به عمر ۷۷ سالگی به شهادت رسید و حضرت علی کرمانه وجهه بجایش به خلافت رسید قرار نقل بعضیها بیوه محمد (ص) حضرت بی بی عایشه (رض) مقابل حضرت علی کرم الله وجهه لشکر کشید اما شکست خورد.

در سال ۶۶۱ م (سال ۴۰ هجری ش یا سال ۴۱ هجری ق) حضرت علی کرمانه وجهه به عمر ۶۱ سالگی به شهادت رسید خلافت به خاندان بنی امیه تعلق و حضرت معاویه (رض) خلافت را به امارت تبدیل نمود. که مدت تقریباً یک صد سال این سلسله دوام پیدا کرد.

در سالهای ۶۶۱-۷۵۰ م (۴۰ هـ.ش. یا ۴۱ هـ.ق.) امارت بنی امیه شروع شد.
در سال ۶۷۰ م (۴۹ هـ.ش. یا ۵۰ هـ.ق.) حضرت حسن (رض) پسر حضرت علی کرم الله وجهه بعمر ۵۴ سالگی به شهادت رسید.

در سال ۶۸۰ م (۵۹ هـ.ش. یا ۶۱ هجری ق.) مصادف به دهم ماه محرم حضرت حسین (رض) پسر حضرت علی کرمانه وجهه برای سوگند وفاداری به یزید که بعد از فوت پدرش امیر معاویه به قدرت رسید مخالفت نمود. این تاریخ را عاشورا مینامند. یزید بعد از فوت پدر بدون کدام انتخابات خلاف رضایت اکثریت به امارت رسید. مردم مکه حسین (رض) را با وعده پشتیبانی خود به این مجبور ساختند تا به کوفه سفر نماید. حسین (رض) همراه با ۷۲ نفر از اهل و بیت و یارانش رهسپار کوفه گردید اما ایشان از طرف لشکر یزید در کربلا متوقف و همه به شهادت رسانده شد. البته این یک واقعه درد آور به همه عالم اسلام است زیرا حسین (رض) نواسه پیغمبر اسلام بود. تاریخ شهادت حسین (رض) یعنی دهم محرم یکروز ماتم برای عالم اسلام است.

در سال ۶۹۱ م (۷۰ هـ.ش. یا ۷۲ هـ.ق.) گنبد مسجد الاقصی در یوروسلم بنا گردید.

وقایع قرن هشتم و نهم میلادی:

در سال ۷۲۰ م (۹۹ هـ.ش. یا ۱۰۲ هـ.ق.) دین اسلام در سرزمین ما افغانستان امروزی که قبلاً ساحة وسیعی را در بر میگرفت انتشار نمود.

در سال ۷۲۰ م ابومسلم عبدالرحمن خراسانی در شهر انبار (سرپل کنونی) در شمال افغانستان متولد شد.

امامان اسلام:

در سال ۷۶۵ م (۱۴۴ هـ.ش. یا ۱۴۸ هـ.ق.) امام جعفر صادق (رض) بعمر ۶۳ سالگی وفات نمود.

در سال ۷۶۷ م (۱۴۶ هـ.ش. یا ۱۵۰ هـ.ق.) امام ابوحنیفه (رض) به عمر ۶۸ سالگی وفات نمود.

در سال ۷۸۰ م (۱۵۹ هـ.ش. یا ۱۶۴ هـ.ق.) امام حنبل (رض) به عمر ۷۵ سالگی وفات نمود.

در سال ۷۹۵ م (۱۷۴ هـ.ش. یا ۱۷۹ هـ.ق.) امام مالک (رض) به عمر ۸۴ سالگی وفات نمود.

در سال ۸۱۰ م (۱۸۹ هـ.ش. یا ۱۹۵ هـ.ق.) امام بخاری (رض) به عمر ۶۰ سالگی وفات نمود.

در سال ۸۲۰ م (۱۹۹ هـ.ش. یا ۲۰۵ هـ.ق.) امام شافعی (رض) به عمر ۵۳ سالگی وفات نمود.

سلسله عباسیان سالهای ۷۵۰ الی ۱۲۵۸ م:

در سال ۷۵۰ م (۱۲۹ هـ.ش. یا ۱۳۳ هـ.ق.) سلسله عباسیان اساس گذاشته شد.

در سال ۷۵۳ م (۱۲۳ هـ.ش. یا ۱۳۶ هـ.ق.) ابومسلم خراسانی عازم بیت الله شریف شد.

در سال ۷۵۴ م مطابق ۲۵ شعبان ۱۳۷ هجری ابومسلم عبدالرحمن خراسانی از طرف منصور که بعد از مرگ برادرش سفاخ خلیفه عباسی در بغداد به کمک ابومسلم عبدالرحمن خراسانی به سلطنت رسیده بود به بسیار شکل نامردانه بقتل رسانده شد، و جسدش را قطعه قطعه نمود. که با اینکار فجیع منصور، سلطه عرب در افغانستان یکبار دیگر برای ۷۰ سال دوام نمود.

(دوره عباسیان) که از جمله ادوار طلانی از آن در تاریخ اسلام یاد آوری شده، زیرا درین دوره قوانین اسلامی، فراگیری علم، تراجم کتب، همه و همه انکشاف، انتشار و محفوظ گردید؛ در ضمن تشویق های زیادی در عرصه هنر و فرهنگ صورت گرفت.

د پانوی شمیره: له ۲ تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنیت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادښت: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

در سال ۷۶۲ م (۱۴۱ هـ.ش. یا ۱۴۵ هـ.ق.) عباسیان بغداد را پایتخت قرار دادند.
در سال ۷۸۶ م (۱۶۵ هـ.ش. یا ۱۷۰ هـ.ق.) هارون الرشید مقتدرترین خلیفه عباسی به خلافت اسلام نشست.
در سال ۸۰۸ م (۱۸۷ هـ.ش. یا ۱۹۳ هـ.ق.) هارون الرشید وفات و پسرش امین الرشید به خلافت رسید درین حال برادرش مامون الرشید والی خراسان بود. طاهر پوشنجی از قوماندانان مامون بود.
در سال ۸۲۰ م (۱۹۹ هـ.ش. یا ۲۰۵ هـ.ق.) طاهر پوشنجی متولد شهر پوشنگ (زنده جان) هرات با برانداختن نام خلیفه عباسی بغداد از خطبه استقلال افغانستان را از سلطه عرب مثل ابومسلم عبدالرحمن خراسانی یکبار دیگر اعلان نمود.
در سال ۸۳۰ م (۲۰۹ هـ.ش. یا ۲۱۵ هـ.ق.) خلیفه الماعون بینالحکمه (خانه حکمت) را در بغداد بنیان گذاشت.
در سال ۸۶۰ م (۲۳۹ هـ.ش. یا ۲۴۶ هـ.ق.) یعقوب بن لیث بن معدن صفاری از قریه قرنین سیستان مرد عیار، پهلوان و جنگجو بود، امارت سیستان را بدست گرفت.

وقایع قرن دهم میلادی:

در سال ۹۰۰ م (۲۷۹ هـ.ش. یا ۲۸۷ هـ.ق.) سامانیان قسمتهای شمالشرقی افغانستان را در اختیار داشتند.
در سال ۹۷۶ م (۳۵۵ هـ.ش. یا ۳۶۶ هـ.ق.) غزنی توسط سبکتگین {داماد الپتگین یکی از غلامان ترکی زبان و بعد ها نظر به لیاقت و کاردانی یکی از افسران افسران دربارسامانیان (سامان خدا) بلخ}، پدر محمود غزنه تسخیر شد، محمود غزنه با لشکر کشی های خود مناطق وسیع و پهناور را فتح و تا هند رسید. او هند را با هفده بار لشکر کشی که هر بار آن موفقانه بود تسخیر نمود. یکی از دستاورد های بزرگ وی از بین بردن وشکستن مجسمه ها و بتها بود که آثار و تمدن اسلامی جایگزین آنها گردید. بدینوسیله او در تاریخ بنام (بتشکن) معروف است. اشخاص معروف مثل داکتر و عالم چون ابن سینا بلخی، سیاح معروف البیرونی، شاعر بزرگ فردوسی، و غیره در همین دوره ظهور نمودند.
در سال ۱۰۹۵ م (۴۷۴ هـ.ش. یا ۴۸۸ هـ.ق.) پاپ اوربان دوم (۱۰۴۲-۱۰۹۹) جنگ صلیبی را مقابل اسلام اعلان نمود.
در سال ۱۰۹۹ م (۴۷۸ هـ.ش. یا ۴۹۳ هـ.ق.) یوروسلم در جنگ اول صلیبی سقوط نمود.

وقایع قرن دوازدهم و سیزدهم میلادی:

در سال ۱۱۱۱ م (۴۹۰ هـ.ش. یا ۵۰۵ هـ.ق.) امام ابو حمید الغزالی وفات نمود. موصوف عالم علم الهیات، قانون، و تصوف بود، نامبرده اسلام را در زمان حیاتش زیاد رونق داد.
در سال ۱۱۲۶ م (۵۰۵ هـ.ش. یا ۵۲۰ هـ.ق.) ابن رشد در شهر آندولس هسپانیه متولد و در سال ۱۱۹۸ م در مراکش وفات نمود. او یک فیلسوف معروف، عالم علم الهیات، دانشمند، متخصص دستور زبان، فزیکدان، و ستاره شناس بود. و در بین عیسویان نسبت به عالم اسلام مشهور بود.
در سال ۱۱۸۷ م (۵۶۶ هـ.ش. یا ۵۸۳ هـ.ق.) صلاح الدین ایوبی (متولد ۱۱۳۸ م در تکرک عراق وفات ۱۱۹۳ م سوریه) یوروسلم را دوباره فتح کرد.
در سال ۱۱۶۲ م (۵۴۱ هـ.ش. یا ۵۵۷ هـ.ق.) چنگیز خان رهبر مغول تولد و در سال ۱۲۲۷ م (۶۰۶ هـ.ش. یا ۶۲۴ هـ.ق.) وفات نمود.

در سال ۱۲۰۲ م (۵۸۱ هـ.ش. یا ۵۹۹ هـ.ق.) محمد غوری بعد از مرگ برادر بزرگش به امارت رسید و معاون خود قطب الدین ایبک را مقرر کرد و لقب سلطان را برایش داد. غوریها امپراطوری خود را از خراسان گرفته تا بحیره عرب وسعت دادند. قسمتهای زیاد صفحات شمال افغانستان زیر تسلط خوارزم شاهان بود و پیوسته جنگهای مسلحانه بین هردو روان بود. دوره غوریان در تاریخ افغانستان از نقطه نظر ادبیات و انکشاف علوم بنام (دوره طلائی) یاد میشود. زبان پشتو در همین عصر انکشاف زیاد نمود.

در سال ۱۲۵۶ م (۶۳۵ هـ.ش. یا ۶۵۴ هـ.ق.) سلسله مغولیان در فارس شروع شد.
در سال ۱۲۵۸ م (۶۳۷ هـ.ش. یا ۶۵۶ هـ.ق.) بغداد بدست مهاجمین مغول سقوط کرد. و این پایان سلسله عباسیان بود که بعد از این بغداد هیچگاه آن دوره درخشان را که قبل از تهاجم مغول داشت حاصل ننمود. مغولها قوم آزاد منش، طبیعت پرست، کوچی و غیر مسلمان بودند. سر انجام بعد از چندین نسل حکمرانی بالای مسلمین ایشان مسلمان گردیدند.
در سال ۱۲۸۸ م (۶۶۷ هـ.ش. یا ۶۸۷ هـ.ق.) عثمان غازی که یکی از رهبران منطوقی امپراتوری غربی اسلام بود شروع به گسترش ساحه فتوحات خود گردید.

وقایع قرن چهاردهم و پانزدهم میلادی:

در سال ۱۳۲۶ م (۷۰۵ هـ.ش. یا ۷۲۶ هـ.ق.) عثمان غازی اولین سلطان عثمانی بود که انگلیسی زبانان اولاده اش را اوتومن میگویند. ترکیه عثمانی بورسه (شهری در شمالغربی ترکیه) را فتح و قلمرو خود را وسعت بخشیدند.
در سال ۱۳۳۶ م (۷۱۵ هـ.ش. یا ۷۳۷ هـ.ق.) تیمور (تیمور لنگ) متولد و در سال ۱۴۳۵ م وفات نمود. تیمور پسر ترغای یکی از اشراف نظامی قبیله برلاس (تورک) و اهل شهر سبز بود، مادرش مکنه خاتون نام داشت.
در سال ۱۳۶۹ م (۷۴۸ هـ.ش. یا ۷۷۱ هـ.ق.) (تیمور لنگ) خراسان را که امروز یکی از ایالت های ایران و (ترانسوکسیانه) که امروز بنام ازبکستان، تاجکستان، قسمتهای شمال و شمالغرب افغانستان و جنوب غرب قزاقستان یاد میشود تسخیر نمود.

در سال ۱۴۸۰ م (۸۵۹ هـ.ش. یا ۸۸۲ هـ.ق.) در عهد سلطان حسین بایقراء یکی از شاهان سلسله گورگانی از اولاده تیمور شهر مزارشريف امروزی که قبلاً خواجه خیران نامیده میشد، به تدبیر وزیر دانشمند بایقراء امیرعلیشیرنوائی و اسرار شیخ بایزید روضه مبارک آباد گردید.

در سال ۱۴۵۳ م (۸۳۲ هـ.ش. یا ۸۵۷ هـ.ق.) اوتومن ها کا نستا نتینو پول (که زمانی بنام بایزانتیوم، و حالا بنام استانبول) یاد میشد تسخیر نمودند. مقر کلیسای شرقی اورتودوکس (عقاید اصلی عیسویها) به حال خود تا امروز باقی ماند. در سالهای ۱۴۹۱-۱۴۹۲ م (۸۷۰ هـ.ش. یا ۸۹۷ هـ.ق.) فردیناند و ایزبیل (جفت خاندان سلطنتی کاتولیک هسپانیا) شهر جنوبی هسپانیا بنام گرینادا را از اعراب گرفتند. هسپانویها تفتیش و مراقبت را در قسمت عقاید مذهبی مردم شروع کردند که در نتیجه دهها هزار مسلمان و یهود از هسپانیا فراری و در امپراتوری اتومن ترکیه متوطن شدند.

وقایع قرن شانزده هم میلادی:

در سال ۱۵۰۲ م (۸۸۱ هـ.ش. یا ۹۰۸ هـ.ق.) شاه اسمعیل صفوی مذهب اثنا عشری را در ایران رسمی ساخت. ازین معلوم میشود که مذهب شیعه ۸ سده بعد از اسلام بوجود آمده است.

در سال ۱۵۱۰ م (۸۸۹ هـ.ش. یا ۹۱۶ هـ.ق.) شاه اسمعیل صفوی متوجه افغانستان شد و مذهب شیعه را در بعضی قسمتها ترویج نمود که به مقاومت حافظ زین الدین هراتی مواجه شد اما افسران اسمعیل حافظ را در مسجد کشتند.

در سال ۱۵۲۰ م (۸۹۹ هـ.ش. یا ۹۲۶ هـ.ق.) سلیمان قلمرو امپراتوری اتومان را به شکل مجلل و در یک سطح عالی حکمرانی نمود؛ وی ترکیه، سوریه، مصر، قبرس، تونس، الجزایر و قسمت های اروپای شرقی و غرب عربستان را به محاصره خود درآورد.

در سال ۱۵۲۶ م (۹۰۵ هـ.ش. یا ۹۳۳ هـ.ق.) با بر یکی از اولاده های تیمور دهلی و آگره را پایتخت قرار داد و امپراتوری مغولیان را بنیان گذاشت.

در سال ۱۵۲۹ م (۹۰۹ هـ.ش. یا ۹۳۶ هـ.ق.) بابر در هندوستان چشم از جهان پوشید. چون علاقه زیاد بکابل داشت وصیت نموده بود که در کابل باید دفن شود.

در سال ۱۵۴۲ م (۹۲۱ هـ.ش. یا ۹۴۹ هجر هـ.ق.) جلال الدین محمد اکبر کبیر سومین امپراطور مغل از اولاده تیموری پسر همایون شاه نواسه ظهیرالدین محمد بابر مؤسس امپراتوری مغول در هند به قدرت رسید، وی عبادتگاهی را بنیان گذاشت و مردم را از همه مذاهب دعوت کرد تا در اینجا عقاید خود را مورد بحث قرار دهند.

در سال ۱۵۵۳ م (۹۳۲ هـ.ش. یا ۹۶۰ هـ.ق.) ملکه ماری اول بر تخت سلطنتی انگلستان نشست.

پایان قسمت اول

ادامه دارد